

Gernika-Lumoko Udalak
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

**“GERNIKA-LUMOKO KULTUR
ONDAREA LANGAI: UNITATE
DIDAKTIKOAK ETA
DIGITALIZAZIOA”**

Gernika-Lumoko Udalak
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

INDIZEA:

- 1.- EGITASMOAREN NONDIK NORAKOAK**
- 2.-HELBURUAK**
- 3.- ERAGILEAK ETA BALIABIDEAK**
- 4.- XEDE TALDEA ETA ADIERAZLEAK**
- 5.- KRONOGRAMA**
- 6.- AURREKONTUA**

ERANSKINA: Gernikazarra Historia Taldea eta Gernika-Lumoko Udalaren arteko hitzarmenaren zirriborroa.

Gernika-Lumoko Udalak
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

1.- EGITASMOAREN NONDIK NORAKOAK

Beste kasu batzuetan legez, Euskara Batzordean sasoi baten mahai gaineratutako beharrianetan dauka jatorria egitasmo honek, baina ezin ahaztu lotura zuzena daukala baita indarrean daukagun Euskara Biziberritzeko Gernika-Lumoko Plan Estrategikoarekin (2009-2012) eta bertan jasotzen diren ekintza proposamenekin.

Plan Estrategikoa 2003an onartu zenerako, corpusarena landuta geneukan zerbait. Jarraian adierazten dira arlo horri lotuta egindakoak, oraingoan gure udalerriko historiari buruzko unitate didaktikoak eratzeko bidea irekiz.

Berritzegunearekin elkarlanean

Berritzegunea bilgune, hezkuntza munduko lan-talde bat eratu zen udalerriko zentru desberdinetako irakaslez osatua 2001ean. Bere lanaren lehenengo emaitzak 2002an kaleratu ziren: **“Berbeteari gatza eta piperra”** eta **“Geure berbak”** argitalpenak, biak Busturialdeko berbakerarekin lotutako hiztegi eta esakunez osatuak.

Lanari ekin eta 2003an beste argitalpen bat sortu zuten: **“Busturialdeko esakerak”**. 2004an **“Berba goxoak”** deituriko argitalpentxoak eta **CD bat, “Busturialdeko jokoak”** biltzen zituenak.

Toponimia lantzen

Udalak 1.991ean hartutako erabakiari eutsiz, Obra eta Zerbitzu Arloa hasi zen izendegia zuzentzen, lehenengo fase bat 1.993.eko bukaeran eginik. 1.995ean kaletegiaren azken egokipena egin zen hizkuntzari zegokionean eta, bertan erabakitakoaren arabera, Obra eta Zerbitzu Arloarekin elkarlanari ekin zitzaion. Gero, Euskara Zerbitzuaren txostena bitarteko eta bide luzea egin ondoren, lortu zen kale izendegia eta

Gernika-Lumoko Udalak
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

kaleetan jarrita zeudenak bat etor zitezen hutsuneak eta okerrak zuzentzea. Horretarako, 2003-2004 urteetara iritsi behar izan ginen.

“Gernikazarra Historia taldea”-rekin elkarlanean

Aipatu egin behar “Gernika-Lumo kalerik kale” 2003an jendaurreratu zen argitalpena (Gernikazarra Historia Taldearekin elkarlanean egokitua), toponimia urbanoa behin finkatuz gero, kale/plaza izen bakoitzari buruzko historia, gertakizunak eta datu aipagarriak ematen zituen.

Eta orain, beste pausu emateari eutsi gura diogu: gure udalerriko historiari buruzko unitatea didaktikoak eratzea. Hau ere, Gernikazara Historia Taldearekin elkarlanean.

Gernika-Lumoko Udala
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

2.-HELBURUAK

EBPNren itzalean ekinda, hona hemen 2009ko Kudeaketa Planean finkatutako helburu, neurri eta ekintzak, egitasmo honekin lotura dutenak:

**Helburu
estrategikoa**

3 - Euskararen elikadura

Esparrua

3.c - Liburugintza

Neurria

3.c.04 - Irakurzaletasuna sustatzeko hitzarmenak egin Administrazioaren, Euskal Editoreen, Euskal Idazleen eta Euskal Itzultzaile, Zuzentzaile eta Interpretarien elkarteen artean.

Ekintza
3.c.04/002 - Udalerriko ohitura, historia eta gertaerei buruzko argitalpen-bilduma gorpuztu

Esparrua

3.g – Kulturgintza

Neurria

3.g.01 - Kulturgintza :Haurrei eta gazteei zuzendutako kultur ekoizpenak lehenetsi, euskara biziberritzeko duten garrantziagatik.

Ekintza
3.g.01/1 - Udalaren menpeko kultur guneetan euskarazko materialak eguneratuta izatea eta herritarren eskueran ipintzea
3.g.01/2 - Euskaltegi, ikastetxe eta herriko elkarteekin batera ekintzak antolatu

Neurria

3.g.05 - Kulturgintza: Lan-baldintzak hobetzen, sortzaileen lanabesak egokitzen, beren lanaren oihartzuna ozentzen eta euskararen eta euskal kulturaren erabilera bultzatzen lagundu Kultura Sailak.

Gernika-Lumoko Udala
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

Ekintza

3.g.05/7 - Euskal kultur produkzioa zabaltzea eta ezagutaraztea

3.- ERAGILEAK ETA BALIABIDEAK

Unitate didaktikoak eratzeko (ikusi I. eranskina: hitzarmenaren zirriborroa eta unitateko didaktikoak):

- Euskara Zerbitzua: koordinazio lana (HNT I)
- Gernikazarra Historia Taldea: lau kideko taldea.

Argitalpenetarako:

- Euskara Zerbitzua (inprenta lanetarako ardura).
- Gernikazarra Historia Taldea (diseinu eta maketazioa).

Diru baliabideak: Euskara Zerbitzuak kudeatzen dituen partidetakoak, Plan Estrategikoarekin lotutako 2009ko Kudeaketa Plana garatzearren aintzat hartutakoak.

4.- XEDE TALDEA - ADIERAZLEAK

Xede taldea:

Egitasmo honen xede taldea zehazterakoan, gure udalerriko historiari buruzko informazioa doakion edonor hartuko genuke eta, horiek, Gernika-Lumoko biztanle guztiak lirateke. Euskararen erabilera esparruan ere pausuak emateko beta emango digu material honek, historia arloko terminologia berezian murgildu eta gure udalerriko ohitura eta pasadizoen berri izateko bideak irekita.

Gernika-Lumoko Udala
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

Unitate didaktikoak, bereziki, eskualde mailan DBHko ikasleei zuzendu asmoz eratuko diren arren, eurretako edukia herri mailan hedatzeko moduak jorratuko dira.

Adierazleak:

Adierazleei dagokienean, aurtengoan balorazio kuantitatiboa taxutzeak izango ditugu: unitate didaktikoen ale kopurua eta jasotzaile kopurua.

2009an osatuko diren unitate didaktikoei eta hauen edukiei ahalik eta zabalkunderik handiena ematen saiatuko bagara ere, eskualdeko eta udalerri mailako komunikabideekin elkarlanean aritu behar izango gara hurrengo fase batean. Orduan, neurketa berezia egin beharko genuke Hitza egunkariaren bitartez, eskaintako edukien berri jaso dutenen portzentajeak izateko, esaterako.

5.- KRONOGRAMA

Jarduerak	Mart	Apir	Maia	Ekai	Uzt	Irai	Urr	Azar
Gernikazarra-Udala (hitzarmena)								
Koordinazio batzarrak								
Edukiak prestatzea								
Unitate didaktikoak (maketazioa eta inprenta)								
Zabalkundea								

Gernika-Lumoko Udalak
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

6.- AURREKONTUA

Kontzeptuak	Kopuruak
Hitzarmena Gernikazarra Historia taldearekin (ikerlana eta unitatea didaktikoa prestatu)	1.200
Argitaratzea	3.000
Zabalkunde lanak	500
GUZTIRA	4.700

Gernika-Lumon, 2009o urtarrilean.

Idoia Fernández Antia
Euskara Arloko Zinegotzia

Bittor Zarrabeitia Bengoa
Euskara Teknikaria

Gernika-Lumoko Udalak
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

I. ERANSKINA

**GERNIKAZARRA HISTORIA TALDEA
ETA GERNIKA-LUMOKO UDALAREN
ARTEKO LANKIDETZA HITZARMENA,
UDALERRIKO HISTORIARI BURUZKO
UNITATE DIDAKTIKOAK ERATZEA
HELBURU**

Gernika-Lumoko Udala
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

LANKIDETZA-HITZARMENA

SINATZAILEAK:

GERNIKA-LUMOKO
UDALA

GERNIKAZARRA HISTORIA TALDEA

Gernika-Lumon, 2008ko-renan.

BILDURIK

Batetik Jose Maria Gorroño Etxebarrieta jauna, Gernika-Lumoko Udaleko (IFK – P-4805500-H) Alkate jauna.

Bestetik jauna, Gernikazarra Historia Taldearen ordezkari modura, IFK -

Sinatzaileek elkarri aitortzen diote eskumen juridiko nahikoa agiri hau izenpetzeko, eta bakoitza bere erakundearen ordezkari izanik, horren arabera jardunik eta elkarren adostasunez.

Gernika-Lumoko Udala
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

AZALTZEN DUTE:

I.- Udalaren asmoa dela udalerrian euskara normalizatzeko ekintzak indartu eta bultzatzea. Asmo horrek kezkatutik, Gernika-Lumoko Udalak Euskara Zerbitzua sortu zuen eta horri esker hainbat aurrerapauso eman dira udalerrian euskara sustatzeko egitasmo orokorra abian jartzearren. Proiektu horretan oinarriturik, toponimoak eta hiriko ageriko hizkuntza-paisajea normalizatzea lehentasunezkoztat du Gernika-Lumoko Udalak.

II.- Gernika-Lumoko Udalak onartutako Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren arabera eratutako 2008ko Kudeaketa Planean honako aurreikuspenak jasotzen dira:

- Helburu estrategikoa: 3.a - Euskararen elikadura
 - Esparrua: 3.c - Liburugintza
 - 3.c.04 - Irakurzaletasuna sustatzeko hitzarmenak egin
- Neurria: Administrazioaren, Euskal Editoreen, Euskal Idazleen eta Euskal Itzultzaile, Zuzentzaile eta Interpretarien elkarteen artean.

Lehen tasuna	LIBURUGINTZA	EKINTZAK	ERAGILE AK
3.c.04/1 Erabatekoa	Euskal literaturaren inguruko elkarrekin (idazleak, editoreak, itzultzaileak, bertsolariak) harremanetan jarri eta urteko programa definitu		Gaztedia / Kultura Eusk. Zerbitzua Eusko Ikaskuntza Saure Edit.
3.c.04/001 Erabatekoa	Udalerriko ohitura, historia eta gertaerei buruzko argitalpen-bilduma gorpuztu (Gernikazarra Elkarrearekin hitzarmena : unitate didaktikoak...)		Eusk. Zerb. Gernikazarra

Gernika-Lumoko Udala
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

III.- Gernikazarra Historia Taldeak, udalerriko pasadizo, gertaera, pertsonaia eta historian zeharreko sasoi bereziei buruzko ikerketak burutzea du helburu sortu zenetik, horren zabalkunderako ahalegina ere aipagarria izanik, zenbait artikulu eta argitalpen lekuko.

IV.- Sinatzaileen artean urte luzeetan izandako elkarlanari eutsiz eta arestian esandakoa kontuan hartuta, alde biek lankidetzaz hitzarmena sinatzea erabaki dute, ondoko klausulen arabera.

KLAUSULAK

LEHENA.- EPEA.

Honako hitzarmena, indarrean egongo da sinatuko den egunetik eta 2011ko abenduaren 31ra arte.

BIGARRENA.- Gernikazara Historia Taldeak hartzen dituen konpromisoak:

- 1- Gernikazarra Historia Taldeak zortzi unitate didaktiko eratuko ditu
1. eranskinean agertzen diren gaiak buruz, bakoitzari atxikitako edukiarekin. Horretarako, hurrengo kronogramari jarraituko zaio:
 - 2009 urtean:
 - “Herri sinesmenak eta ohiturak (ertaroko gizon eta emakumeen pentasmoldearen isla)”.
 - “Kokapen geografikoa – Ingurua” ertaroan.
 - 2010 urtean:
 - “Garraiobideak” ertaroan.

Gernika-Lumoko Udala
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

- “Gizarte Egituraketa” ertaroan eta “Egitura ekonomikoa” ertaroan.

- 2011 urtean:

- Gernikako hiria ertaroan (egituraketa politikoa).
- “Artea eta eraikin esanguratsuak” (erromanikoa, gotikoa, herri arkitektura,...).

2- Aipatu unitate didaktikoak taxutzeko, edukiaz/testuaz gain, irudiak, argazkiak eta bestelako apaingarrien bilketa egingo du Gernikazarra Historia Taldeak. Unitate didaktikoak 12 eta 18 orrialde bitartekoak izango dira.

3- Hitzarmenarekin loturiko zernahiri buruzko koordinazioa landu eta Gernika-Lumoko Udaleko Euskara Zerbitzuarekin elkarlanean aritzearren, Gernikazarra Historia Taldeak koordinatzaile-zuzendaria izendatuko du, jarraipen-bilkuretan parte hartuko duena.

Gernikazarra Historia Taldeak eta Udaleko Euskara Arloko arduradunek jarraipenerako egingo dituzten bilkuretan, egokituko diren unitate didaktikoen argitalpenei buruzko alde formalak adostuko dira (formatoa, maketazioa, ...).

HIRUGARRENA.- Gernika-Lumoko UDALAREN KONPROMISOAK.

Gernika-Lumoko udalak, Gernikazarra Historia Taldeak burutuko duen lanaren truke honako konpromisoak hartzen ditu:

1.- Adostutako lan proposamena (hitzarmenaren eranskina) burutzeko Gernikazarra Historia taldeak diru laguntza jasoko du erabiliko dituen giza eta material baliabideengatik.

Gernika-Lumoko Udala
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

2.- 1. eranskinako lan-proposamenean jasotako unitate didaktikoak argitaratzeko konpromisoa, Gernikazarra Historia Taldeak borobildu eta argitalpenaren alde formalak zehaztu ondorengo hiru hilabeteetan.

3.- Gernikazarra Historia Taldearena izango da egindako lanaren jabego intelektuala, horrek legeak dakartzan betebeharrei jarraiki jokatu du Gernika-Lumoko Udalak. Unitate didaktikoen argitalpenetako kredituetan argi jarriko da egilea Gernikazarra Historia Taldea dela eta babeslea Gernika-Lumoko Udaleko Euskara Saila.

4.- Gernika-Lumoko Udaleko Euskara Sailak Gernikazarra Historia Taldearekin elkarlanean jokatu du uneoro, Udaleko Euskara Zerbitzuko Teknikariak bitarteko. Horretarako, hiru hilabeterik behingo bilkurak egingo dira hitzarmena indarrean egongo den urte bakoitzeko. Lehenengoa 2008ko abenduan.

4.- Hitzarmenaren helburu den argitalpena dela-eta (toponimoen liburua), Gernika-Lumoko Udala eta Euskaltzaindiaren arteko elkarlanaren fruitu dela azpimarratu da, toponimoen bilketa lanean parte hartu duten beste erakunde batzuk aipatzea ere salbu (Deiker Institutua, Busturialden Euskaraz Bizi Elkartea). Argitalpen horren kostua Gernika-Lumoko Udalak bere bizkar hartuko du.

LAUGARRENA.- Gernika-Lumoko Udalaren konpromiso ekonomikoa bete dadin, honako era honetara egingo da:

- Gernika-Lumoko Udalak Gernikazarra Historia taldeari 600 €ko dirulaguntza emango dio moldatuko duen unitate didaktiko bakoitzeko (guztira: 3.600 €, sei unitate didaktiko bider 600 €).

Gernika-Lumoko Udala
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

2009ko unitate didaktikoekin loturiko diru laguntza, hitzarmena sinatu eta jarraian emango zaio (1.200 €).

- Bestalde, Gernika-Lumoko Udaleko Euskara Sailak konpromisoa hartuko du urte bakoitzeko aurrekontuan partida berezi bat aurreikusteko unitate didaktikoen argitalpenetarako. proposamena gauzatzeko taxutu behar diren kronogramaren arabera. Kontuan harturik argitalpen duinak eta erakargarriak ateratzea dela helburua eta batik bat DBH I. zikloko ikasleei zuzenduak izango direla (500 ale), unitate didaktiko bakoitza argitaratzeko erabiliko den gutxieneko kopurua 1.500 €koa izango da.

BOSGARRENA.- HITZARMENAREN AMAIERA

Honako hitzarmena lehen klausulan ezarritako epea agortu ondoren modu naturalean bukatuko da.

Hitzarmena indarrean dagoela bertan behera geratuko da sinatzaileen adostasunez, bakoitzari dagokionean hitzarmenean ezarritako baldintzak ez betetzea bitarteko.

Hitzarmena baliogabetzeko adostasunik ezean, sinatzaile biek hartzen duten konpromisoa Bizkaiko Abokatuen Bazkunaren Arbitraia zerbitzura jotzeko eta honen epaia errespetatzeko.

Eta hitzarmen honek dioenarekin ados daudela, bi alderdiek, hitzarmenaren hiru ale sinatu dute arestian esandako toki eta egunean.

Gernika-Lumoko Udalak
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

JOSE MARIA GORROÑO ETXEBARRIETA
jauna,

jauna,

Gernika-Lumoko
ALKATE-UDALBURUA.

Gernikazarra Historia Taldearen
izenean

IDOIA FERNANDEZ ANTIA

Jon Goikoetxea Etxebarria

Euskara Arloko Zinegotzia

Udal Idazkaria

Gernika-Lumoko Udalak
Ayuntamiento de Gernika-Lumo

Hitzarmenaren eranskina (Gernikazarrak aurkeztua)

Eskema orokorrari egindako ekarpenak

2008ko uztailaren 23an

- Egitura orokorrean, 6. eta 7. puntuak aldatu. Seigarrenean, egitura politikoaz arituko ginateke, nola antolatzen zen Gernika, foruak,... eta zazpigarrenean eraikinetaz aritu gaitezke, bertan seigarren puntutik eratorriko eraikinak ere kontuan hartuta. Puntu berri baten sarrera proposatzen dugu (8.a), erlijio katolikoaren indarra ahaztu barik (hori nahiko argi geratzen da eta beste puntu guztietan duen presentziarekin), beste sinismenei leku egin nahi diegu, gaur arte iraun duten ohiturak aipatuz, jatorria,...
- - 1.- Herri sinesmenak eta ohiturak.
 - 2.- Kokapen geografikoa, ingurua eta garraiobideak ertaroan.
 - 3.- Gizarte egituraketa eta egitura ekonomikoa ertaroan.
 - 5.- Gernikako hiria
 - 6.- Egitura politikoa
 - 7.- Arteak eta eraikin esanguratsuak
 - 8.- Erlijio katolikoaz kanpo, bestelako sinismenak.
- Emakumeen presentzia bermatu beharko litzateke, hau da, zeharka ahalik eta puntu guztietan landu. Izan ere, emakumeek bazuten euren rola (nahiz eta gizonezkoek mugatua), eta ez dugu guk ezkutuan mantendu nahi.